

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
10 mei 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-806263269
DOS-2019-0009368

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Concept uitvoeringsnotitie indexatiebeleid ter bespreking in COR

Geachte Statenleden,

Eind 2020 heeft u de geactualiseerde financiële verordening vastgesteld. Er zijn nog diverse onderwerpen die aangepast of opgenomen moeten/kunnen worden in de financiële verordening. Deze onderwerpen zijn in de brief aan uw Staten benoemd en 15 september 2021 in de Commissie voor Onderzoek van de Rekening (COR) besproken. In desbetreffende brief is voor een aantal onderwerpen voorgesteld deze ter besluitvorming voor te leggen aan de COR waarbij de inschatting is gemaakt dat de onderwerpen voldoende inhoudelijk behandeld kunnen worden door technische vragen vooraf. Voor andere onderwerpen werd ingeschat dat er een meer open en verdiepende bespreking in de COR gewenst wordt om de toelichting op de inhoud te kunnen geven en richting voor de uitwerking te kunnen bepalen.

Aanvullend hierop is op 31 januari 2022 in de brief 'onderwerpen financiële verordening ter bespreking in COR' (brief met kenmerk PZH-2022-798058815) een schema opgenomen wanneer de verschillende onderwerpen besproken worden in de COR.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Als Gedeputeerde Staten hebben we het concept indexatiebeleid uitgewerkt in een uitvoeringsnotitie. Voordat Gedeputeerde Staten het indexatiebeleid vaststelt bespreken we deze uitvoeringsnotitie, zoals eerder toegezegd, graag met uw Staten. Naast de uitvoeringsnotitie is er ook een aanpassing nodig in de financiële verordening, dit gaat dan om een nieuw artikel waarin opgenomen wordt dat er indexatiebeleid is wat uitgewerkt is in een uitvoeringsnotitie. De uitvoeringnotitie zal pas in werking treden nadat de Provinciale Staten deze aanpassing in de financiële verordening heeft vastgesteld.

Concept uitvoeringsnotitie

In de bijlage is de concept uitvoeringsnotitie opgenomen. Het beleid zoals het in de uitvoeringsnotitie is opgenomen geeft beleidsmatige kaders waarlangs gedeputeerde staten en provinciale staten het gesprek kunnen voeren over de financiële effecten van de prijsontwikkeling. Dit is een gesprek rondom het structurele begrotingssaldo zoals dat nader is beschreven in toelichting op de artikelen onder het kopje algemeen: begrotingssaldo. De huidige actuele situatie met betrekking tot de prijsontwikkeling is hier een voorbeeld van.

De uitvoeringsnotitie is een eerste stap in het ontwikkelen van het indexatiebeleid, hiermee zetten we een basis neer waarmee we aan de slag kunnen. Omdat er geen indexatie beleid was zullen we bij de implementatie ook moeten kijken naar de lopende contracten en de afspraken die daarin gemaakt zijn over indexatie. Er zal dus zeker sprake zijn van een overgangssituatie.

Budgetten die niet geïndexeerd worden zijn de kapitaallasten, reservemutatie en lasten gedekt uit rijksbijdragen. Als we kijken naar de huidige begroting dan is het te indexeren budget wat dan overblijft is voor de periode T tot en met T+15 gemiddeld € 585 mln. Bij 1 % indexatie percentage houdt dit van € 5,85 mln aan structurele indexatie per jaar in. Voor de investeringskredieten is dit praktijkvoorbeeld lastiger. Maar simpel gezegd indexatie van 10% op een krediet van € 100 mln betekent € 10 mln extra indexatie krediet. Als dit over 30 jaar wordt afschreven betekent dit een extra afschrijving van € 10 mln / 30 jaar = € 0.33 mln per jaar.

Actuele situatie Prijsontwikkeling/indexatie

De indexatie is in 2021 sterk gaan stijgen en leek zich enig sinds te stabiliseren begin 2022. Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne is de indexatie weer verder sterk gaan stijgen. Dit patroon zien we terugkomen in de CPI-index maar ook in de GWW (Grond Weg en Waterbouw). In de 2 onderstaande grafieken is in de ruitvormen te zien wat het verschil is met een jaar geleden. Voor de GWW-index zijn de cijfers van april nog niet bekend. Ook is te zien dat de afwijking ten opzichte van de trendmatige stijging abrupt en groot is. De indexen bestaan uit prijsontwikkelingen op verschillende onderwerpen daarmee is de index een "gemiddelde" van deze onderdelen. De prijsstijgingen op een bepaald onderwerp zijn soms vele malen hoger dan de index zelf.

Een sterke afwijking van de trendmatige ontwikkeling heeft met name gevolg voor de GWW-index. Dit heeft te maken met het feit dat de GWW-index retrospectief is (op basis van definitieve cijfers), zie de grondslagen voor meer uitleg hierover. Omdat er geen raming van de GWW beschikbaar is wordt een gemiddelde van de historische ontwikkeling gebruikt.

Bijvoorbeeld:

Het GWW-percentage van 3,8% zoals gehanteerd in de begroting 2022 was een gemiddelde over 5 jaar (januari 2016 t/m januari 2021). Nu de cijfers van januari 2022 bekend zijn zou dat 5-jarig gemiddelde naar 4,3% gaan. Echter zoals te zien is in de grafiek GWW is de feitelijk stijging in 2021 11,6% geweest een verschil

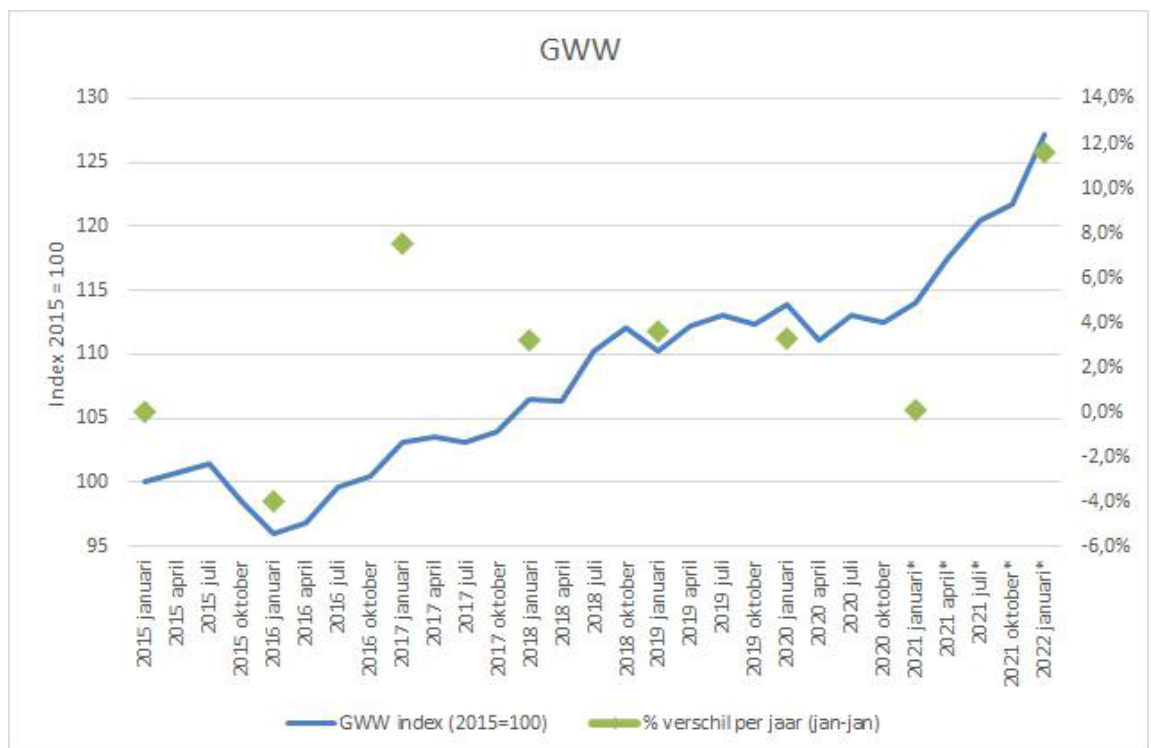
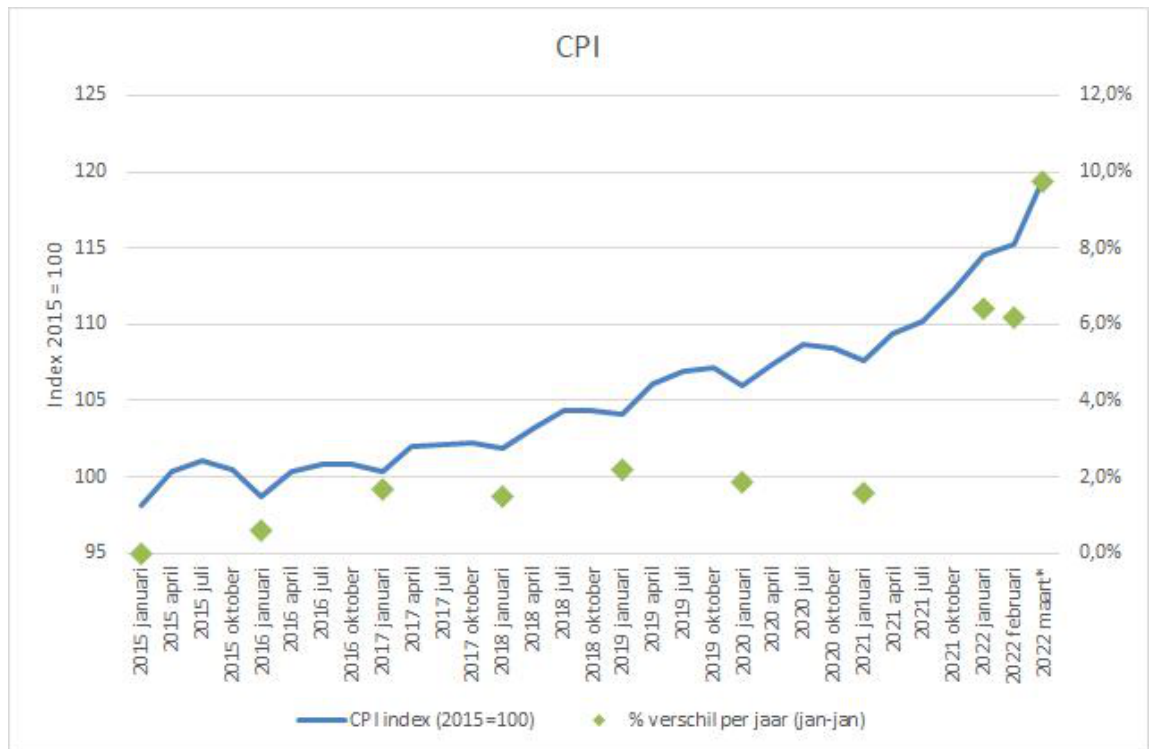
van 7,8 procentpunt van het gehanteerde gemiddelde van 3,8%. Wat het percentage in 2022 gaat doen is nog onbekend maar naar verwachting zal deze ook in 2022 fors stijgen. Deze abrupte stijging doet zich ook bij de andere indexen voor. Maar omdat deze prospectief (ramingen van indexcijfers naar de toekomst) zijn is het verschil minder.

Deze stijgingen zullen een effect hebben op de begroting. Zoals te zien is in de grondslagen wijken de gebruikte percentages fors af van waar in de begroting rekening mee is gehouden. Hoe we hier mee om gaan scheiden we in begrotingsjaar 2022 en begrotingsjaar 2023 en verder. Daarmee maken we een onderscheid tussen deze algemene beleidsnotitie en een oplossing te vinden voor de huidige situatie.

Voor begrotingsjaar 2022 wordt op dit moment onderzocht wat de gevolgen zijn van de afwijkende trendmatige ontwikkeling prijsontwikkeling die al ontstaan is 2021 en nu lijkt door te zetten in 2022. Medio mei en augustus komen voor de GWW-index nieuwe percentages beschikbaar het CPB actualiseert de ramingen medio augustus/ september. Bij de Najaarsnota 2022 en Begroting 2023 zullen voorstellen worden opgenomen hoe om te gaan met de gestegen percentages mede op basis van het actuele beeld van de prijsontwikkelingen.

Beide grafieken laten overigens ook zien dat de trendmatige index ontwikkeling de afgelopen jaren redelijk stabiel is geweest. Deze trend is overigens ook zichtbaar in de index voor de loonontwikkeling.

Het beleid is gemaakt voor een normale ontwikkeling met ruimte om bij uitzonderingen ook uit de voeten te kunnen.

De Rabobank publiceert elke maand een inflatiemonitor onderstaande teksten zijn citaten hieruit. Bron: [Inflatiemonitor Nederland - mei 2022](#)

Inflatie wordt hardnekkiger

De belangrijkste reden achter de hoge inflatie blijven de hoge energieprijzen, die in april voor 60 procent bijdroegen aan het totale inflatiecijfer (zie tabel 1). Toch is de bijdrage van hogere energieprijzen iets lager dan in maart, onder andere door lagere olie- en gasprijzen en lagere brandstofaccijnzen. Niettemin blijft de energie-inflatie hoog. Gas was in april nog steeds vier keer zo duur als een jaar geleden en ook olie was 60 procent duurder. Tegelijkertijd zien we wel een verschuiving optreden richting een hogere voedsel- en kerninflatie.

De bijdrage van voedselinflatie aan het totale inflatiecijfer is inmiddels opgelopen van 1,1 procentpunt in maart naar 1,4 procentpunt in april. En gezien de sterke stijging van de grondstofprijzen van voedsel, die momenteel gemiddeld 45 procent hoger liggen dan een jaar geleden, is onze verwachting dat de opwaartse druk op de voedselprijzen de komende periode doorzet (zie meer informatie verderop in deze monitor).

Ook de kerninflatie (i.e. inflatie zonder voedsel en energie) is opgelopen en bedroeg in april 3,9 procent (was 3 procent in maart). Hoge kosten voor producenten sijpelen steeds meer door in de consumentenprijzen. Gezien de torenhoge producentenprijsinflatie in maart van maar liefst 24 procent (zie figuur 2) is de verwachting dat dit de inflatie ook in de komende maanden opwaarts beïnvloedt (zie inflatieverwachtingen). In onze modellen zit een behoorlijke vertraging van tien maanden voordat hogere producentenprijzen tot uitdrukking komen in hogere consumentenprijzen. Kortom, het risico dat de hoge inflatie hardnekkig, neemt toe. Dit maakt ook de beleidsafwegingen van de Europese Centrale Bank (ECB) steeds ingewikkelder (zie verderop in deze monitor)

Inflatieverwachtingen

We verwachten dat de inflatie volgens de HICP voor 2022 uitkomt op gemiddeld 7,7 procent en voor 2023 op 4,5 procent. Er zijn dus geen veranderingen ten opzichte van de voorspellingen in de vorige inflatiemonitor, terwijl alle onderliggende nieuwe informatie wel is verwerkt in de voorspelling.

Met de beleidsnotitie bieden we de organisatie een beter handvat hoe met indexatie om te gaan. Dit is toe te passen in het vaststellen van contracten. Het past ook in de stappen die we aan het maken zijn om structurele uitgaven en dekking beter te matchen. Zoals bijvoorbeeld in relatie tot onze vaste subsidiepartners, voor deze partijen kan dan een structureler perspectief geboden worden. Zoals vermeld biedt een uitvoeringsnotitie basis afspraken en inzicht in verhoudingen tussen de indexen van inkomsten en uitgaven. De notitie biedt niet in alle situaties oplossingen als er verschillen ontstaan, dit zal via andere keuzes dan opgelost moeten worden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit